

Blanchard kapitel 18-19

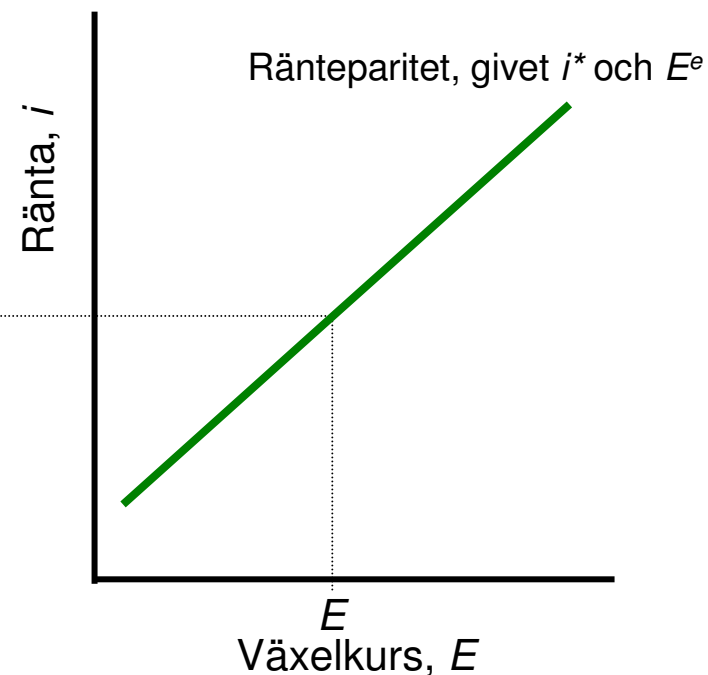
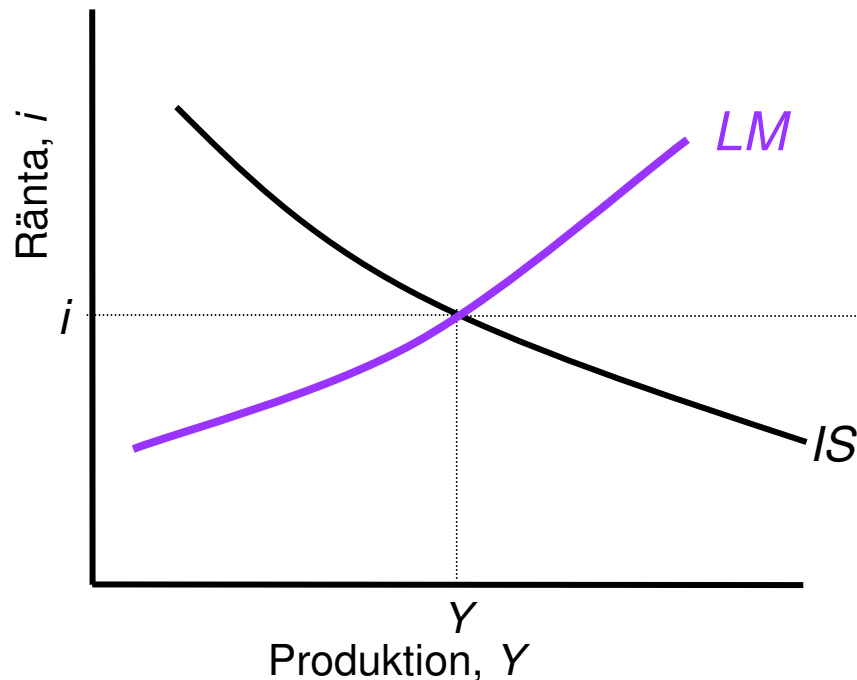
Växelkurser, räntor och BNP

- Mycket i kapitel 18 är detsamma som i kapitel 6.
- Mer analys av policy

IS-LM i den öppna ekonomin

IS-LM i den öppna ekonomin

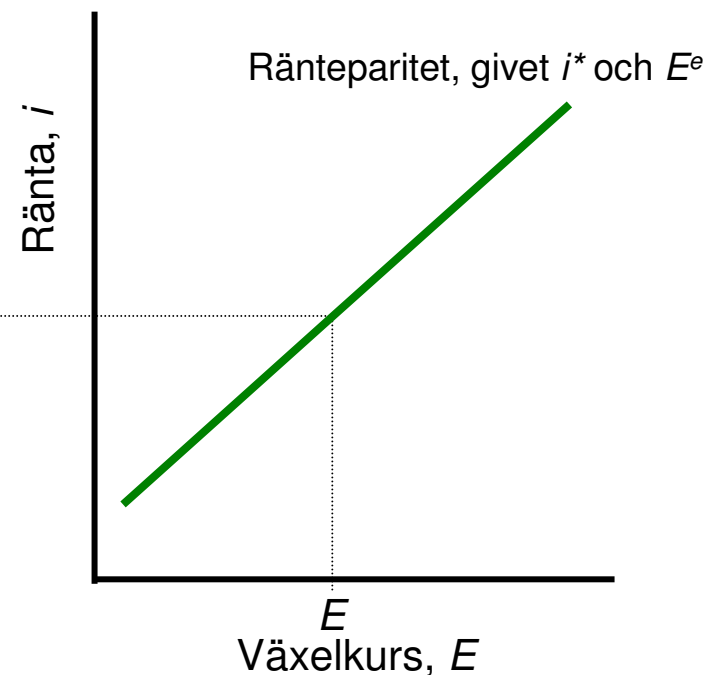
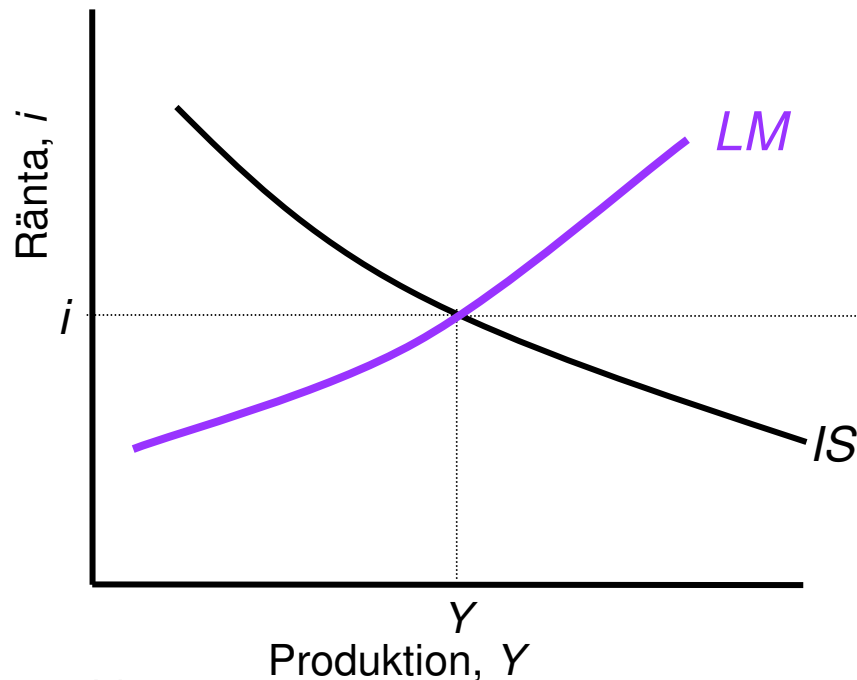
- En ökning i räntan sänker produktionen, både direkt via fallande investeringar och indirekt eftersom högre ränta leder till en appreciering via ränteparitetsvillkoret. IS-kurvan lutar nedåt.
- Givet den reala penningmängden, högre inkomst leder till högre efterfrågan på pengar vilket ökar räntan. LM-kurvan är därför som vanligt **uppåtlutande**.

IS-LM i den öppna ekonomin

IS-LM i den öppna ekonomin

- En ökning i räntan sänker produktionen, både direkt via fallande investeringar och indirekt eftersom högre ränta leder till en appreciering via ränteparitetsvillkoret. IS-kurvan lutar nedåt.
- Givet den reala penningmängden, högre inkomst leder till högre efterfrågan på pengar vilket ökar räntan. LM-kurvan är därför som vanligt **uppåtlutande**.

Effekter av ekonomisk politik i en öppen ekonomi

Vad händer om regeringen ökar G (eller minskar T)?

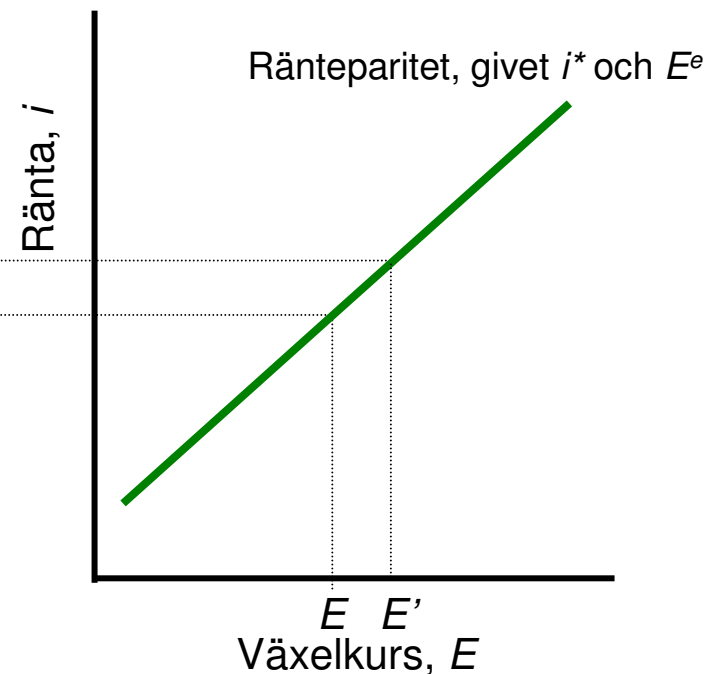
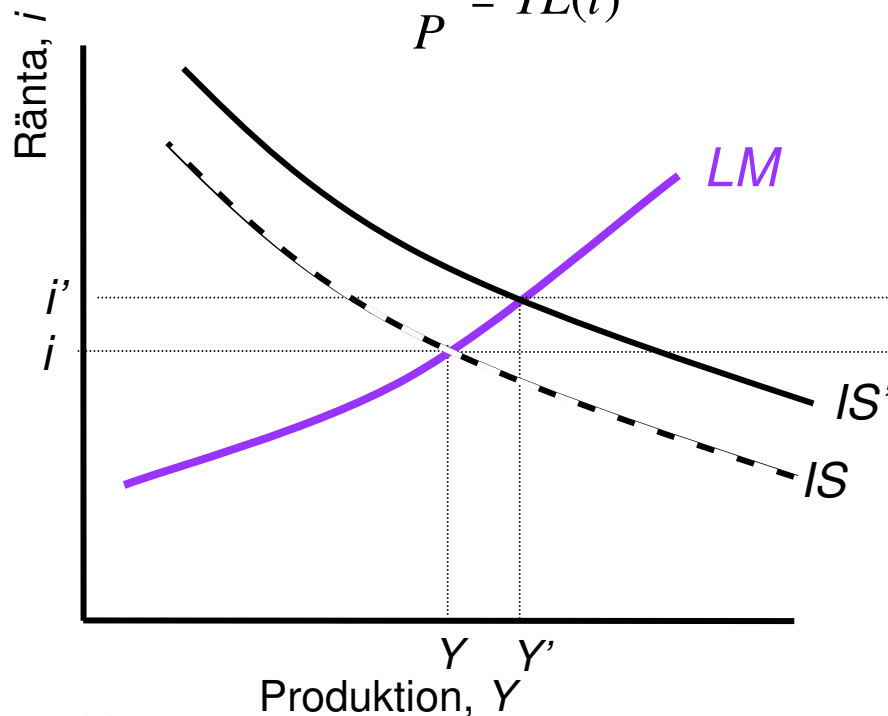
▪ En ökning av G ökar efterfrågan och därmed produktionen för varje räntenivå. IS -kurvan skiftar därför uppåt till IS' .

Slutsats: Produktionen ökar till Y' , räntan ökar till i' och E ökar till E' (valutan apprecierar).

$$Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G + NX(Y, Y^*, E)$$

$$\frac{M}{P} = YL(i)$$

$$E = \frac{1+i_t}{1+i_t^*} \bar{E}^e$$

Effekten av penningpolitik i en öppen ekonomi

Vad händer om riksbanken minskar M/P?

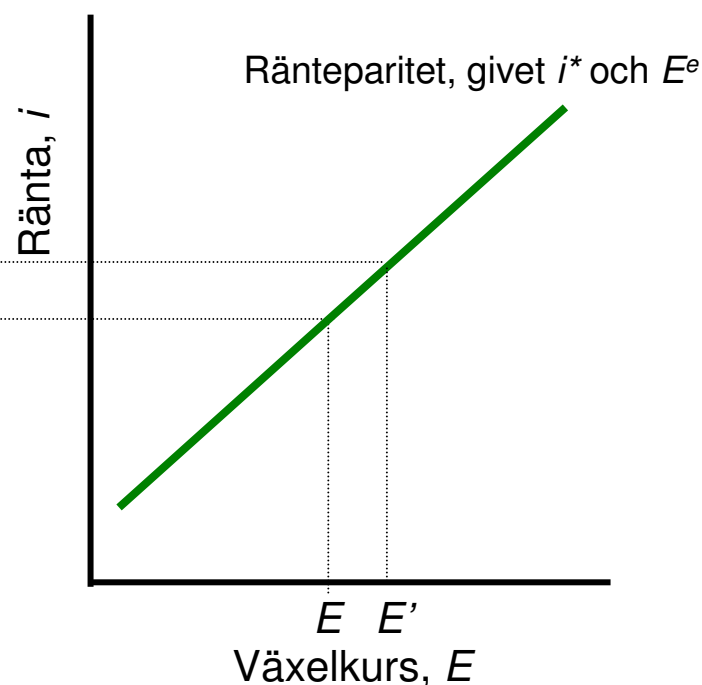
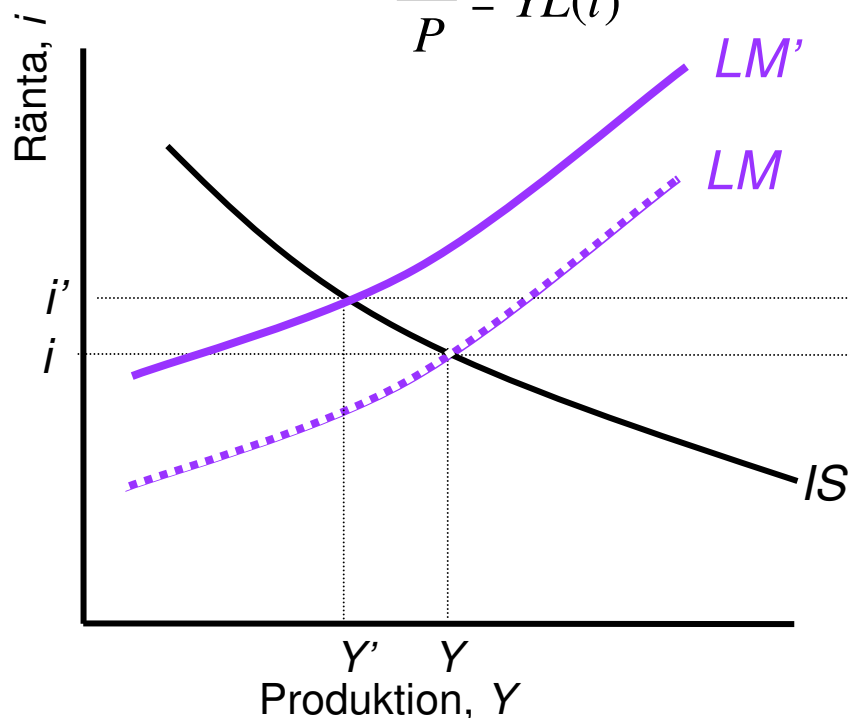
▪ En minskning av M/P skiftar LM kurvan inåt till LM' , men inga andra kurvor påverkas.

Slutsats: Produktionen faller till Y' , räntan ökar till i' och E ökar till E' (valutan apprecierar).

$$Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G + NX(Y, Y^*, E)$$

$$\frac{M}{P} = YL(i)$$

$$E = \frac{1+i_t}{1+i_t^*} \bar{E}^e$$

Fasta växelkurser

- I länder med fria valutamarknader kan centralbanken ändå försöka hålla en fast växelkurs – ett fast pris på valutan. Man måste då vara beredd att köpa och sälja sin valuta till detta pris. Om man inte kan, t.ex. på grund av att lagren med utländsk valuta tar slut, så tvingas man låta valutan flyta eller så ransonerar man, dvs förbjuder fri valuta handel.
- En länder fixerar (*peg*) sin valuta till en annan valuta, oftast dollarn. Andra till en korg av andra valutor, ofta med handelsvikter.
- 1945-1973 var växelkurserna mellan ett stort antal länder fixerade till dollarn, som i sin tur var fixerad till guld – det s.k. Bretton Woods avtalet.
- Efter Bretton Woods systemets sammanbrott började man diskutera en europeisk valuta.
- Fr.o.m. 70-talet flera överenskommelser inom Europa om växelkurssamarbete. Valutorna skulle röra sig inom ett visst band, t.ex. ERM inom EMS.

Vad krävs för en fast växelkurs

- Öppna räntepariteten kräver:

$$E_t = \frac{1 + i_t}{1 + i_t^*} E_{t+1}^e$$

- Vid fast (trovärdig) växelkurs krävs därför

$$1 + i_t = 1 + i_t^*$$

- Förändringar i penningefterfrågan måste därför exakt matchas av Riksbankens måste hela tiden sätta M så att räntan är densamma som i omvärlden.

$$\frac{M}{P} = YL(i), i = i^* \Rightarrow M = PYL(i^*)$$

- Om t.ex. P eller Y ökar måste M öka i samma proportion för att inte för att inte räntan ska förändras.

Finanspolitik under fast växelkurs i IS-LM

Vad händer om regeringen ökar G ?

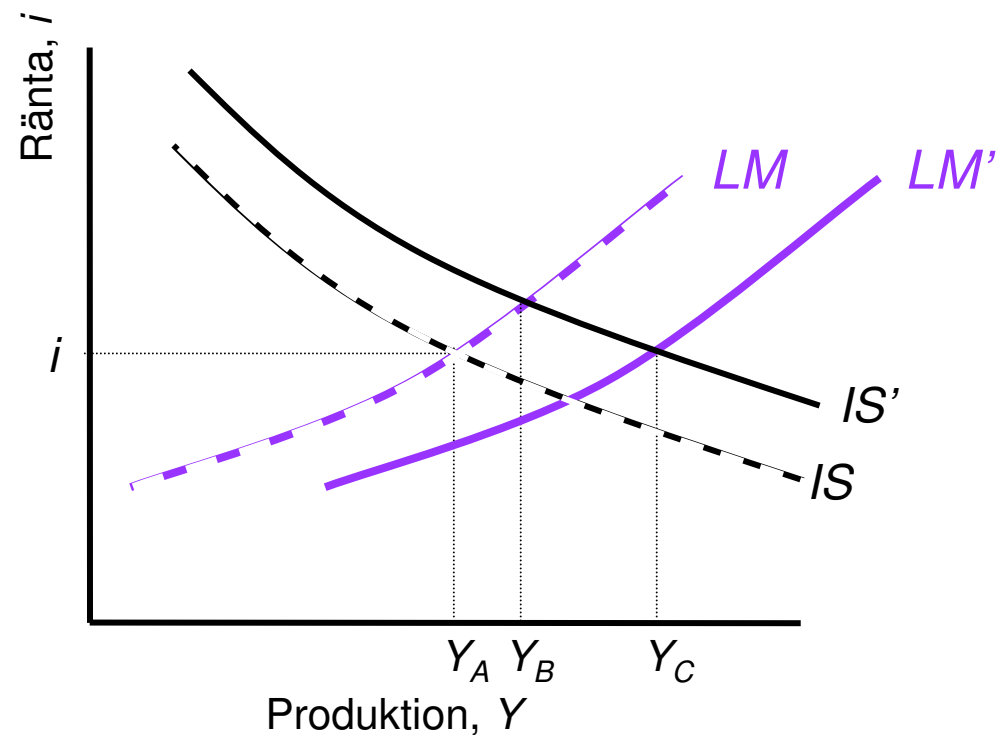
När regeringen ökar G skiftar som vi sett IS kurvan utåt. Räntan stiger och valutan tenderar att appreciera.

För att hålla valutakursen konstant måste räntan vara oförändrad.

LM -kurvan måste därför skiftas utåt tills räntan är tillbaka på den ursprungliga nivån.

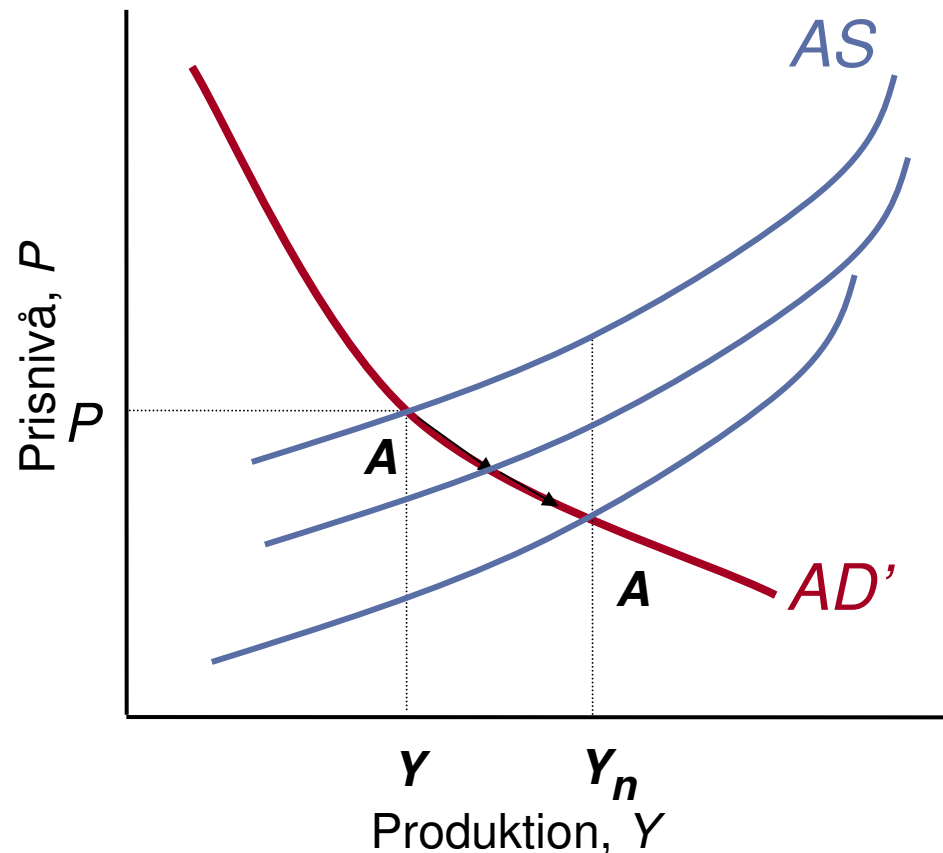
Slutsats:

Ökningen i Y efter ökningen i G blir större ($Y_C - Y_A$) under fast växelkurs än under flytande ($Y_B - Y_A$) eftersom Riksbanken måste ackommodera den expansiva finanspolitiken med en expansiv penningpolitik för att växelkursen inte ska appreciera.

AS-AD med fast växelkurs

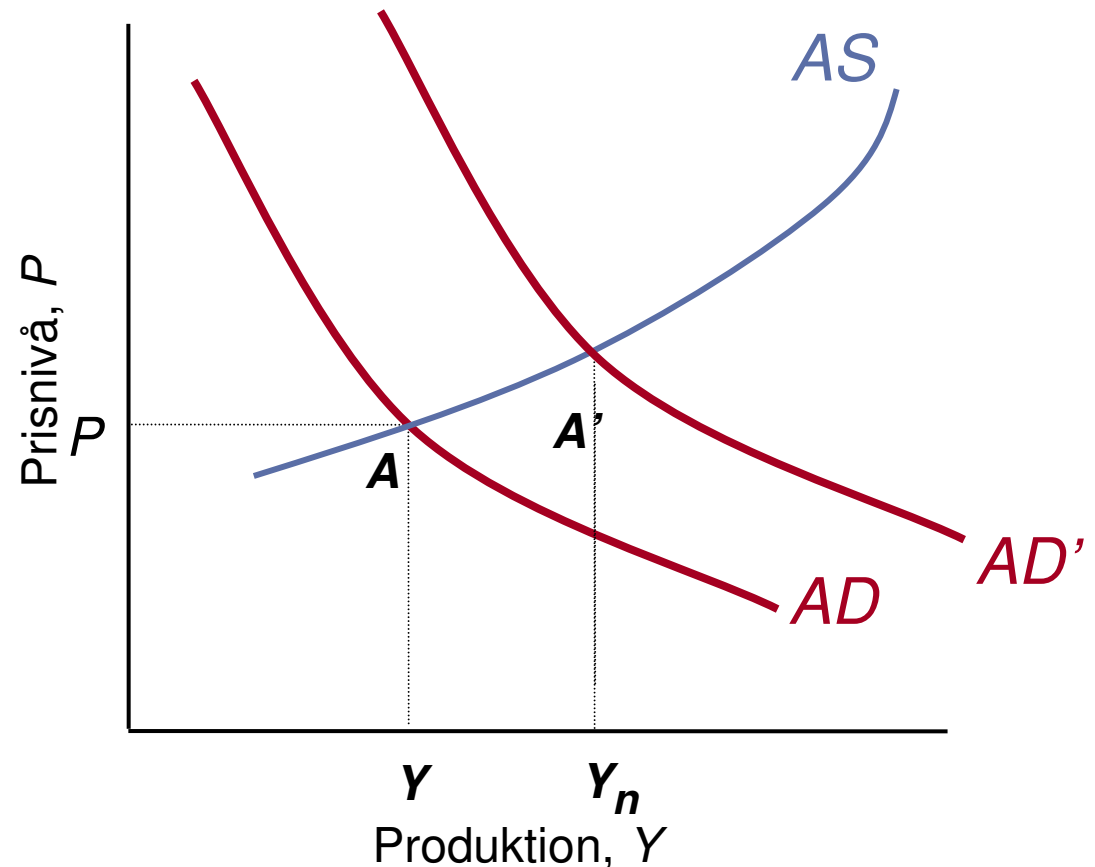
- *Liksom tidigare kan vi härleda AD kurvan från IS-LM och AS från arbetsmarknadsmodellen*
- AD-kurvan är nedåtlutande, nu därför att högre priser ÖKAR den reala växelkursen vilket minskar nettoexporten.
- AS-kurvan fungerar som tidigare. Högre produktion, minskar arbetslösheten, ökar lönerna och därmed priserna.
- Anpassning sker över tiden automatiskt mot Y_n

En devalvering kan snabba på processen

Att stärka den reala växelkursen genom fallande priser tar tid och är "smärtsamt"

- Att nå jämvikt vid Y_n (naturlig produktion/sysselsättning) kräver att den reala växelkursen faller.
- En devalvering kan påskynda processen.

Spekulativa attacker

- Länder med fasta växelkurser eller med växelkursband har historiskt sett ofta devalverat. Ofta i samband med en spekulativ attack eller lågkonjunktur och svag lönsamhet i exportindustrin.
- Under fast växelkurs måste Riksbanken hålla ett visst pris på sin egna valuta i termer av andra valutor.
- Antag att Sverige bestämmer sig för att $E^{\text{SEK},\$} = 1/8$.
- Antag att Riksbanken har 10 miljarder \$ i sina kassakistor.
- Låt nu en stor finansiell spekulant komma till Riksbanken för att köpa dollar för detta pris. Om spekulanten köper alla 10 miljarder dollar måste riksbanken låta kronan flyta.
- Man kan då ofta vara ganska säker på att valutans värde kommer att depreciera, dvs att E minskar.
- Spekulanten kan då sälja tillbaka sina dollar och få ett högre pris i SEK än han betalade och göra en spekulativ vinst.

Optimala valutaområden

- Fördelen med en gemensam valuta, t.ex. Euroområdet, är att handel underlättas.
- Nackdelen är att man inte kan bedriva egen penningpolitik och eller justera sin växelkurs. Men om den egna centralbanken inte är kapabel att föra en bra politik är det ingen nackdel att lämna över penningpolitiken till t.ex. ECB.
- Nackdelarna är också mindre om
 1. Länderna med gemensam valuta är välintegrerade och har väl korrelerade konjunkturcykler (symmetriska chocker).
 2. Arbetskraften lätt kan röra sig från områden med hög arbetslöshet till låg arbetslöshet.